

U Nemocnice 499/2, 128 08 Praha 2
www.vfn.cz

Praha, 3. 10. 2022 | Strana 1 z 2

TISKOVÁ ZPRÁVA

Lékaři z VFN radí: Genetické vyšetření vám může zachránit život! Inspirujte se příběhem Angeliny Jolie

Každoročně je u 7 800 žen v ČR diagnostikována rakovina prsu. Až 400 z nich jsou zároveň nositelkami nebezpečné genetické predispozice *BRCA1* a *BRCA2*, které zvyšují riziko vzniku rakoviny prsu až 10x a rakoviny vaječníků dokonce 30x! Včasná diagnostika závažné genetické zátěže, kterou nabízejí odborníci z VFN, výrazně zvyšuje šanci porazit rakovinu dříve než se karcinom prsu nebo vaječníků vůbec vyvine. Růžový říjen už od roku 1985 upozorňuje na nutnost prevence, zdravého životního stylu a sledování historie vlastní rodiny jako zásadních způsobů, jak ochránit své zdraví a život.

Dědičná dispozice znamená mutaci v některém z důležitých genů. Lze ji zdědit od jednoho z rodičů bez ohledu na pohlaví. Mezi nejdůležitější geny spojované se vznikem onkologických onemocnění patří právě geny *BRCA1* nebo *BRCA2*. Každý 750. člověk v Evropě má v genech tuto mutaci. To znamená po celý život významně zvýšené riziko vzniku rakoviny, desetkrát u rakoviny prsu a třicetkrát u rakoviny vaječníků. Dědí se dispozice ke vzniku nádoru, nikoliv samotný nádor. Pravděpodobnost přenosu z rodičů na děti je padesátiprocentní.

Rizika stoupají s věkem, řešením je odstranění prsních žláz a vaječníků

Ženy, které jsou nositelkami mutace *BRCA1* či *BRCA2*, mají celoživotní riziko, že až v 87 procentech případů onemocní do 70 let věku karcinomem prsu. Tato dispozice jednoznačně ukazuje na nutnost objevit ji včas a ženy pravidelně sledovat. „Rizika vzniku karcinomu prsu a vaječníků stoupají u nosiček mutací s věkem ženy, pro karcinom prsu významně již od 25. roku věku,“ upozorňuje primářka Onkologické kliniky VFN a 1. LF UK MUDr. Martina Zimovjanová, Ph.D., která ve specializované ambulanci pacientky sleduje již sedmáct let, a dodává: „V našem sledování byl průměrný věk nosičky *BRCA* mutace s nově diagnostikovaným karcinomem prsu 39 let. Jako preventivní opatření ženám nosičkám v současnosti nabízíme takzvané profylaktické operace, tedy chirurgické odstranění prsních žláz a také vaječníků, vejcovodů pro zásadní snížení rizika nádorů vaječniku.“ Donedávna bylo odhalení genetické mutace spojené se strachem z vysokého rizika onemocnění i z možného předání "Černého Petra" dětem. „Dnes je ale včas odhalený pozitivní genetický výsledek především možností úspěšně se bránit vzniku nádorů a v rámci léčby karcinomu prsu i vaječníků využít léčbu zacílenou na tuto genetickou mutaci, takzvanými *PARP* inhibitory,“ vysvětluje prof. MUDr. Petra Tesařová, CSc. z Onkologické kliniky VFN a 1. LF a VFN.

Zásadní je genetické vyšetření a pravidelné sledování pacientek

„Genetické vyšetření má pro pacientku prognostický a prediktivní význam. Vyšetření vrozených mutací totiž umožňuje cílené genetické poradenství v rodině, které stanoví výši rizika vzniku nádorových onemocnění spojených s identifikovanou mutací u pacientky i jejích příbuzných a nastavení vhodných preventivních opatření v rodině,“ doplňuje RNDr. Jana Soukupová, Ph.D. z Laboratoře onkogenetiky Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky VFN a 1. LF UK. Pět až deset procent žen, které onemocní karcinomem prsu v České republice, jsou zároveň nosičkami genové mutace *BRCA1* a *BRCA2*, tedy přibližně 400 pacientek ročně. „To znamená, že v ideálním případě, pokud bychom odhalili všechny nosičky mutací zmíněných genů, je těchto 400 karcinomů preventabilních,“ zdůrazňuje MUDr. Lukáš Dostálek, Ph.D., onkogynekolog z Onkogynekologického centra Gynekologicko-porodnické kliniky VFN a 1 LF UK.

Kontrolním vyšetřením v první polovině roku prošlo již 900 nosiček mutací!

Zdravé nosičky mutací v predispozičních genech sledují lékaři v půlročních intervalech. Jen v prvním půlroce tohoto roku prošlo ambulancí pro zdravé osoby s genetickou predispozicí 900 nosiček či nosičů mutací v *BRCA1*, *BRCA2* a v dalších rizikových genech. „S rozšířením spektra genetického testování narůstají počty sledovaných osob,“ komentuje primářka Zimovjanová a vypočítává: „V naší ambulanci je unikátní, že žena může v jeden den absolvovat většinu požadovaných preventivních vyšetření, jako je mamograf a ultrazvuk prsou, ultrazvuk břicha, gynekologické vyšetření, odběr nádorových markerů a klinické vyšetření onkologem. Magnetickou rezonancí prsou většinou podstupuje několik dní před klinickým vyšetřením v ambulanci. Všechna vyšetření jsou plně

U Nemocnice 499/2, 128 08 Praha 2
www.vfn.cz

Praha, 3 10. 2022 | Strana 2 z 2

TISKOVÁ ZPRÁVA

hrazena zdravotními pojišťovnami stejně jako preventivní s chirurgické výkony včetně rekonstrukce prsou u žen s prokázanou BRCA1/2 mutací. Máme dlouhodobě zavedenou vynikající spolupráci s mamodiagnostickým centrem VFN a dále s gynekologickou ambulancí VFN a s pracovišti rekonstrukční a plastické chirurgie Fakultní nemocnice na Bulovce a Královských Vinohradech.“

Ani pečlivé sledování nesnižuje počet nových případů karcinomu prsu u zdravých nosiček mutací. Cílem péče je buď riziko snížit pomocí preventivních chirurgických výkonů na prsou a vaječnicích, nebo při sledování odhalit onemocnění v co nejnižším klinickém stadiu. „Přesto je u 15 procent nosiček mutací, které absolvují pouze sledování, diagnostikován karcinom prsu, zatímco u žen, které podstoupily preventivní chirurgický výkon na prsou, jsme diagnostikovali karcinom u jediné ženy, což v číslech znamená 0,6 procenta případů,“ uzavírá MUDr. Zimovjanová.

O Všeobecné fakultní nemocnici v Praze

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze (VFN) patří mezi největší nemocnice v ČR. Poskytuje základní, specializovanou, a zvláště specializovanou léčebnou, ošetrovatelskou, ambulantní a diagnostickou péči dětem i dospělým ve všech základních oborech. Zajišťuje také komplexní lékárenskou péči, včetně technologicky náročných příprav cytostatik nebo sterilních léčivých přípravků. Je zároveň hlavní výukovou základnou 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a největším výzkumným medicínským pracovištěm v ČR.

www.vfn.cz

O 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy je největší z českých lékařských fakult – navštěvuje ji přes 4500 studentů. Základními studijními programy jsou všeobecné a zubní lékařství, kromě nich nabízí fakulta studium dalších zdravotnických oborů, specializační a celoživotní vzdělávání a řadu doktorských programů. Každoročně absolvuje 1. LF UK více než 300 nových lékařů

www.lf1.cuni.cz

Pro další informace:

Mgr. Marie Heřmánková, tisková mluvčí VFN v Praze, e-mail: marie.herankova@vfn.cz, tel.: 224 962 074